

Vabim vse planince, da se poslužujejo stare in nove Koče na Klemenči jami, ki jo ima letos v oskrbi nov oskrbnik.

Valent Vider

Nova planinska demokracija?

Na zadnji skupščini PZS 26. marca letos je po novem poslovniku imelo vsako PD (ne glede na ogromne razlike v številku članstva, objektov, poti ...) le po enega delegata in en glas. V preteklosti tudi do 8. So se pa malo zaostriji pogoji za ustanovitev PD (doslej najmanj 10 članov, poslej najmanj 50).

Postavlja se vprašanje: zakaj bi se večja PD vsako leto trudila za zamudnim ohranjanjem in pridobivanjem še novih članov, ko pa ima nekaj ali tudi nekaj deset zanesenjakov s tem vsako leto ogromno brezplačnega dela, približno polovico članarine itak gre za namene PZS, druga polovica pa v mnogih primerih za delo sekcij? Kaj pa potem še ostane PD?

Tudi pri volitvah predsednika PZS je bil letos le en kandidat. Pri prejšnjih volitvah so bili še trije. Zakaj ni imel letos **Andrej Brvar** še dveh protikandidatov? Pa toliko pisanih in izgovorjenih besed v zadnjem mandatu o nujni konkurenčni programov in idej! Navaden pesek v oči!

Dne 28. maja je bil spet pohod na najvišji vrh Karavank Stol. Tokrat je bil že 29. po vrsti, enodnevni, šesti spomladanski. V soboto, 21. maja, je bil vrh Stola še pobeljen s snegom, še mnogo bolj pa Triglav. Na Javorniškem rovtu sem po naključju srečal enega od glavnih pobudnikov zimskega pohoda na Stol **Franca Konoblja-Slovenka**. Še vedno se živo spominja februarске hajke leta 1942, pa tudi zimskih pohodov, ko so planinci prihajali iz celotne Jugoslavije. Vrsto let so se ga udeleževali tudi znani slovenski politiki in gospodarstveniki: **Viktor Avbelj, Marjan Breclj, Miha Počočnik, Tone Bole, Gregor Klančnik** in še mnogi drugi. Tudi v Velenju smo zbrali 3 do 4 avtobuse udeležencev. Sedaj pa je že skoraj problem napolniti en večji kombi. Časi se spreminjajo, politiki in direktorji večjih firm ne hodijo več na pohode in med ljudi, ne ve se natančno, ali jih je sram ali strah, videti jih je mogoče v predvolilni propagandi in le še na kakšnem lažjem pohodu, kjer ni prepadov, strmin, večjega napora, žuljev in znoj.

Stol, najvišji vrh Karavank, na katerem se je rodila in uveljavila ideja o organiziranem slovenskem planinstvu, vse to mirno opazuje, misli pa si svoje.

Miroslav Žolnir

Fickove Savinjske Alpe

V PV št. 5/1994 v rubriki »Iz planinske literature« je sestavek »Kamniške in Savinjske

Alpe«, kjer je obravnavana nova izdaja vodnika **Petra Ficka** in v njem odstavek:

»Tudi v četrti izdaji vodnika po Kamniških in Savinjskih Alpah se je avtor odločil pisati krajevna imena tako, kot so v ljudski rabi. Tako med drugim piše Rogac in ne Rogatec, kot je bilo doslej pogosteje v rabi, pa Grohat in ne Grohot.«

Narobe, zgrešena trditev! Sem pred 77 leti rojen Solčavan in se od mladosti zanimam za ljudske izraze ter ga ni in ni bilo Solčavana (seveda do zadnjih nekaj let), s katerim bi ne govoril, zato trdim, da je ime solčavske planine pod Raduho vedno bilo Grohot in ne Grohat. Napačna imena so vnesli le **posamezni tujci** in jih sedaj širijo. Nekaterih smo se znebili, drugih ne, upam, tudi bomo.

Tudi pokojni **Robanov Joža** me je še iz bolnišnice rotill, naj protestiram proti temu imenu in njegovo pismo še hranim.

Opisal sem že, kako je po krivici prišlo do imena Grohat in rabe »na Grohat«. Solčavani rečemo le v Grohot in ne »na Grohat«, ker je to **kotlina in ne vrh**. V Atlasu Slovenije je res več imen Grohat, a tudi Grohotov je več. Kje je torej tu logika, da se imena pišejo, kot jih izgovarjajo domačini? Rogac in Grohot! Torej le ti imeni veljata tako za domačine kot za tujce, za vse naj bo enako pravilo. Za Solčavane in tujce.

K prvi izdaji vodnika Petra Ficka »Kamniške in Savinjske Alpe« sem avtorju poslal pripombe k 11 imenom in besedilu in ne vem, ali so bile pripombe kaj upoštevane, ker poznejših izdaj tega vodnika, tudi ne zadnje, nimam. Škoda za tako obsirno delo in lepe opise, če se napake ne popravijo v naslednji izdaji!

Valent Vider

Iz planinske literature

Slovenski alpinizem z Aleševim pečatom

Dušica Kunaver: Od Triglava do treh vrhov sveta; Založba Didakta, Radovljica 1994.

Zgodovinski spomin je zahtevna reč. Nič ne stori sam po sebi, ampak ga mora negovati človek s svojo voljo po iskanju vedno novih spoznanj in odkrivanju novih svetov. Ta iskanja in ta odkrivanja pa nujno silijo iskalca — raziskovalca k temeljitemu pogledu in vzvratno ogledalo. To ogledalo naj bi bila pot v razsežja že doživetega, a varno shranjenega v spominu. Zgodovinski spomin pa je vedno sprotno udejanjanje minulega. Zato knjiga **Dušice Kunaverjeve** ob vsem spremljajočem gradivu, ki sestavlja zbirko **Aleša Kunaverja**, zdaj skrbno shranjeno v prostorih Narodne in univerzitetne knjižnice in Arhiva Slovenije, ni le pričevanje

nje same, Aleševe sopotnice skozi življenje, ni le pričevanje njegovih sodobnikov, prijateljev, soplezalcev, ampak je to knjiga, ki je zakoličila nekaj nesporno odločilnih točk na premici več kot stoletnega razvoja slovenskega alpinizma. Vsaka teh točk je trdno vraščena v zgradbo narodovega zgodovinskega spomina — torej je del narodove zgodovine, narodove kulturne zavesti.

Pisateljica je svojo pripoved utemeljila na treh razvojnih vrhuncih slovenskega alpinizma: na nujni omembi prastarih vrednot, tesno povezanih s Triglavom in sploh z našimi gorami, zibelki vsega kasneje nastalega, na prvem srečanju s himalajskimi gorami na azijskem Triglavu, na Trisulu, in na treh osemtisočakah, Makaluju, Everestu in Lotseju, tam, kjer se slovenski alpinisti uveljavijo kot najboljše alpinistično moštvo v zgodovini plezalskih odkrivanj Himalaje. Pa vendar, vsaj po mojem mnenju, ne gre za troje poglavij različnih zgodovinskih vrednosti, ampak za eno samo dolgo, strnjeno zgodbo o uspehu, ki je bila nezavedno vsajena že bohinjskim in trentarskim divjim lovcem, kasneje odličnim klasičnim gorskim vodnikom po naših gorah, svoj prvi resnični, navzven izraženi vrhunec, veljaven tudi preko domačih meja, pa je doživela prav z generacijo alpinistov, ki ji je pripadal in bil eden od njenih vodilnih osebnosti Aleš Kunaver.

Sicer Dušica sama pravi, da knjiga noče biti poskus zgodovinskega orisa slovenskega alpinizma, ampak poskuša predstaviti dokumentarno gradivo, ki ga je zbral njen mož Aleš, udeleženec ene in vodja šestih himalajskih odprav. Vendar je prav to gradivo trdno vgrajeno prav v zgradbo, ki ji pravimo slovenski alpinizem. Torej knjiga res ni poskus zgodovinskega orisa, ampak je nesporno pomemben del tega orisa samega. Mimo te knjige pač ne bo mogel noben raziskovalni napor, ki si bo za cilj zadal celovit pregled slovenskega alpinizma od davnih začetkov pred veliko več kot dvesto leti vse do nesporno vrhunskih uspehov svetovne odmevnosti, ki smo jim priče v zadnjem času.

Mitja Košir

Spomin

JURE MARKIČ

*Sonce se opre v razpeta jadra
starega žilavega vihamika.*

Spomin.

*Pogled mi zdrsne daleč —
prek gora, zelenih gozdov.*

Začutim lepoto jutranjega dne.

Nov vodnik: Izleti po ljubljanski okolici

Andrej Stritar nas je obogatil z novim vodnikom *Izleti po ljubljanski okolici* (založba Sidarta — **Janez Skok**, Ljubljana 1994), odličnim nadaljevalcem najboljše badjurovske tradicije ...

... kažočim na »vse pomembnejše izlete in sprehode v krogu 40 km okoli Ljubljane«, »50 izletniških točk, nazorno in pregledno predstavljjenih v sliki in besedi, s skicami z vrisano smerjo vzpona in sestopa ...« — z idealnim priročnikom torej za ljubljanske poležuhe, ki se v nedeljo ob osmih zjutraj pretegejo in si rečejo: »Hop, danes bomo pa nekam šli, ne bomo kar tako zapravili lepega dne, hej, Urška, hej, Mojca, v eni uri gremo, glejta, da bosta pripravljene!«, potem pa polistajo po vodniku in vzamejo s sabo na pot veselo srce, ki kot nasmejana harmonika objame znova in znova odkrivane hribčke in dolince na vseh štirih pragovih bele Ljubljane in se potopi v pisano živahnost ljudomile domovine.

S tem je o knjigi tudi vse povedano. Bog ne daj, da bi iz nje še kaj prepisoval in jo na drobno razkladal! Format in barve in zasnova, čigarkoli zasluga že so (prejkoslej **Jurija Kolenca** in **Natalije Skok**), in slike, na prvi pogled očitno posnete bolj s srcem kot z aparatom (in večina njih pripisana avtorstvu založnika Janeza Skoka), in zanesljivost avtorja teksta, ki je po vsem videzu pretaknil in obrnil vsak kamen, preden ga je vgradil v svojo knjigo, so blagó, ki se samo hvali, le v roke ga je treba vzeti. Tradicionalistom odleže, ko ugotovimo, da avtor ne dobiva želodčnih krčev, ko cerkvicam in hribčkom privoščí starodavni »Sv.«, kjer je pač v rabi — sicer nekoliko nedosledno, a vendar v pogumnem uporništvu zoper zadnja desetletja, ki so namrgodeno motrila starožitnost kake Sv. Ane, Sv. Jakoba, Sv. Katarine in jih ogulila v Ano, Jakob, Katarino. (Itd., seveda! Torej bodo Ljubljančani smeli spet iti k Sv. Katarini, ne samo na Katarino.) (Zaželeno je, da krčev ne bi dobili tudi preveč »prosvetljeni« in »napredni« uporabniki vodnika, tisti pač, ki se imajo za take.) Imena kot toliko drugih stvari so del skozi stoletja pridelane narodove kulture in mimo te naš vodnik, ki je po svojih ciljih neprimerno bolj ljudskotežen kot ljudskobežen, seveda ne more, in zakaj bi, saj je za človeka še zmeraj najbolj mikaven človek, ne gora, naj si to priznamo ali ne. V (umetniško) kulturo je vodnik s stopetdeset let staro sliko Šmarne gore na straneh 84—85 tudi že kar odkrito prestopil, seveda ne da bi tam ostal, pač pa le kot dokaz, da je pohlep po takih začimbah neodtujljiv del tovrstnega pisanja (in izletništva).

To je brez dvoma vesela knjiga, knjiga življenjskega optimizma, nikakor priročnik za tiste, ki